

Sygn. akt IV CSK 451/08

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Antoni Górski (sprawozdawca)

SSN Henryk Pietrkowski

Protokolant Hanna Kamińska

w sprawie z powództwa M.K.

przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń SA

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej

w dniu 19 marca 2009 r.,

skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 14 maja 2008 r., sygn. akt [...],

odrzuca skargę kasacyjną i nie obciąża strony powodowej kosztami zastępstwa prawnego w postępowaniu kasacyjnym.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 11 lutego 2008 r. Sąd Okręgowy w B., uwzględniając częściowo roszczenia z tytułu następstw wypadku drogowego, jakiemu uległa powódka w dniu 24 czerwca 2004 r., zasądził na jej rzecz od pozwanego 70.000 zł. zadośćuczynienia oraz 500 zł. odszkodowania, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo, jako niezasadne, w tym w całości roszczenie o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za szkodę związaną z wypadkiem, jaka się może ujawnić u powódki w przyszłości.

Na skutek apelacji powódki od tego orzeczenia, kwestionującej je w części oddalającej powództwo, Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 14 maja 2008 r. zmienił rozstrzygnięcie w ten sposób, że podwyższył zadośćuczynienie do kwoty 90.000 zł. a odszkodowanie do kwoty 3.000 zł. W pozostałym zakresie oddalił apelację, jako nieuzasadnioną. Jeśli chodzi o roszczenie dotyczące ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość, Sąd uznał je w obecnym stanie prawnym za chybione co do samej zasady. W sprawie ma bowiem zastosowanie ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 80, poz. 538), która weszła w życie w dniu 10 sierpnia 2007 r. Stosownie do art. 2 tej ustawy, do roszczeń powstałych przed dniem wejścia jej w życie, a według przepisów dotychczasowych w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, stosuje się nowowprowadzony art. 442¹ k.c. Zgodnie zaś z art. 442¹ § 3 k.c., w razie wyrządzenia szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w przypadku wystąpienia „nowej” szkody, pozostającej w związku przyczynowym z wypadkiem powódki będzie ona mogła w terminie trzech lat od powzięcia wiadomości o szkodzie dochodzić jej naprawienia na drodze sądowej. W przeciwieństwie więc do poprzedniego stanu prawnego, obecnie żądanie to nie będzie ograniczone dziesięcioletnim terminem, liczonym od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. W takiej zaś sytuacji powódka nie ma interesu prawnego w domaganiu się ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość.

Wyrok Sądu Apelacyjnego zakwestionowała powódka skargą kasacyjną w części oddalającej apelację, w jakiej podważała oddalenie roszczenia o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość. Zarzuciła naruszenie art. 442¹ § 3 k.c. oraz art. 189 k.p.c. i wniosła o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uwzględnienie roszczenia o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za szkodę, mogącą ujawnić się w przyszłości, jako następstwo obrażeń odniesionych w wypadku komunikacyjnym z dnia 24 czerwca 2004 r.

W piśmie procesowym z dnia 4 marca 2009 r., nazwanym „odpowiedzią na skargę kasacyjną”, pozwany wnosił o jej odrzucenie lub o oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o odrzucenie skargi kasacyjnej jest uzasadniony. Nie ulega wątpliwości, że roszczenie powódki o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za szkodę mogącą ujawnić się w przyszłości jest roszczeniem o charakterze majątkowym. Oznacza to, że skarga kasacyjna, dotycząca tylko tego roszczenia byłaby dopuszczalna, gdyby jego wartość wynosiła minimum 50.000 zł. (art. 398² § 1 k.p.c.).

W postępowaniu przed sądami powszechnymi powódka, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, nie dokonała określenia wartości przedmiotu swojego roszczenia o ustalenie. Uczyniła to dopiero w skardze kasacyjnej, podając jego wartość na 50.000 zł., co, jak trafnie podniósł pozwany w piśmie z dnia 4 marca 2009 r., jest wskazaniem oczywiście zawyżonym. Wartość przedmiotu sporu przed Sądem I – ej Instancji została określona na 141.143 zł., z czego Sąd Okręgowy w wyroku z dnia przyznał powódce 70.000 zł. zadośćuczynienia oraz 500 zł. odszkodowania, oddalając powództwo w pozostałym zakresie, tj. dotyczącym roszczeń o wartości 70.643 zł. W apelacji od tego orzeczenia powódka domagała się jego zmiany przez zasądzenie dodatkowo zadośćuczynienia w kwocie 50.000 zł., odszkodowania w kwocie 11.043 zł., renty w zróżnicowanych kwotach miesięcznych, poczynając od 24 czerwca 2004 r. oraz ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkodę, jaka może ujawnić się u powódki w przyszłości, a która pozostawać będzie w związku przyczynowym z wypadkiem

komunikacyjnym z dnia 24 czerwca 2004 r. Z tego wyszczególnienia składników przedmiotu zaskarżenia apelacją wynika, że wartość skarżonego oddalenia roszczenia o ustalenie mogła być co najwyżej symboliczna, w żadnym zaś razie nie obejmowała kwoty 50.000 zł. Wskazanie następnie w skardze kasacyjnej kwoty 50.000 zł. na określenie wartości przedmiotu zaskarżenia, obejmującego tylko roszczenie o ustalenie, było zatem dowolne i zupełnie nieusprawiedliwione procesowo. W tej sytuacji skarga podlegała odrzuceniu, jako niedopuszczalna.

Uwzględniając charakter roszczenia oraz sytuację materialną powódki, na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążano jej kosztami zastępstwa prawnego na rzecz strony pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.